

ლახტი

№ II კვირა, 18 მაისი. | ერთი წლით ჟურნალი ღირს 2 მ. 50 კ., ნახევარი წლით 1 მ. 25 კ. წერილები და ფული უნდა გამოიგზავნოს შემდეგის ადრესით: Гифлиась. Мухранская 12, для журнала „ЛАХТИ“. | ფასი 5 კაპ. № II

ეგნატე ნინოშვილი

ეგნატე ნინოშვილი!
 რა საშინელი სურათი გადაეშლება თვალწინ მკითხველს, რა მწარე ფიქრები მოუვა თავში ამ დაუფიქვარის ადამიანის სახელის გახსენებაზე!

ეგნატე ნინოშვილის ცხოვრება ჩვენი ტანჯული ხალხის ცხოვრება იყო; მაგრამ ე ნინოშვილი არ იტანჯებოდა, არ სტიროდა მხოლოდ! არა, იგი იბრძოდა ტანჯული ხალხისათვის!

კაცმა რომ წაიკითხოს მისი ვრცელი ბიოგრაფია, მთელს ჯოჯოხეთს წარმოადგენს. მისი ცხოვრება მართლაც, რომ ხელჩართული ომია, ომ, შეუბრალებელი, ომი სასტიკი უთმობს ეგნატე მხოლოდ მაშინ, როცა იგი უკვე უსულოა, მკვდარია! მანამდე კი ის იბრძვის, როგორც გმირი, ხელებ-დაუშვებლად.

ეგნატე იყო ობოლი გლეხის შვილი, მიყრდნობით

მ.გ.ა

მადლიან მკერდზე, იბრძებოდა ესევე არის მისი უკანასკნელი წუთების დღენიც. რვა წლის ეგნატე მოჯამაგირეობს ერთს მღვდლის ოჯახში, ნახევარი წლის შემდეგ მიდის მოჯამაგირედ იმავე მღვდლის ძმისწულის ხეტყის ვაჟართან ფოთში. 1871—1875 წ. განმავლობაში ცალ ხელში უჭირავს წიგნი და მეორეში კომბალი ძროხების მოსავლელად. ეგნატე მაინც ასწრობს იმდენად მომზადებას, რომ 1876 წელს შედის ოზურგეთის სასულიერო სასწავლებელში, საიდანაც სამი წლის კურსის გათავების შემდეგ დაითხოვეს, რადგან მან სასწავლებელში მომხდარ უწყესობაში მიიღო მონაწილეობა. მას სასწავლებლიდან ისეთი მოწმობა მისცეს, რომ არც ერთ სასწავლებელში არ მიიღებდნენ. ამასაც როგორც იქმნათავე დააძვრინა ეგნატემ, იშოვა მოწმობა „კეთილ

საიმედო პირისა“ მამასახლისისაგან და 1879 წელს ქუთაისში დაიქირა ეგზამენი სახალხო მასწავლებლისა. მაგრამ ეგნატე გრძნობდა თავის მოუმზადებლობას, და რომ ხელახლა სწავლას შესდგომოდა, ის სცდილობს იშოვოს როგორმე ორიოდ გროში. ამ მიზნით ბედის ამხანაგად „პოდრიადჩიკებთან“, საიღამაც ვალის მეტი არა გამოჰყვარა. 1884 წელს იგი მუშაობს ტფალისში ა. კალანდაძის სტამბაში დღეში შვიდ კაპეიკად. 1885 წელს ბრუნდება თავის სოფელში და ექვს თვეს რჩება სოფლის მწერლად. 1886 წელს მიდის საფრანგეთში. 1887 წელს ბრუნდება ისევ საქართველოში და ამავე წელს დგება მწერლად გრ. გურიელთან. 1889 წელს მიდის ბათუმში ბათუმში ისა სცხოვრობდა მუშების პაწია სადგომში. ოთახების სიგრძესიგან არ აღემატებოდა საყენ ნახევარს. ამ პაწია ოთახში ეძინა 7-8 კაცს. ოთახები მუდამ სველი და ნესტიანი იყო, მაგრამ უფრო უარესი აყროლებული ჰაერი, რის გამოც ოთახის პაწია საკმლები მუდამ ღია უნდა ყოფილიყო, რომ საძაგელ სუნს არ დაეხრჩო შიგ მცხოვრებნი.

სიკვდილის სამი ოთხი წლის წინედ ეგნატე ჰკიდებს ხელს კალამს და შემოდის ჩვენს მწერლობაში, როგორც ახალი სხივი, ახალი წყარო ძველ მდორე მორევში. ახლა კი მიაგნო ეგნატემ თავის მოწოდებას და ჰსურს მთელი თავის ძალ-ღონე შესწიროს კალამს.

29 აპრილს ოცი წელიწადი შერულდა მას შემდეგ რაც ეგნატე წუთი სოფელს გამოესალმა ერთი თავისი მეგობრის მკლავზე ისევ იქ საიდანაც დაიწყო პირველი წამება.

ე ლ ე გ ი ა

ნუ მთხოვ სიმღერას ტრფობისას ნახ სიყვარულზე აგებულს...
 მწარეა ჩემი სიმღერა
 მწარედ ედება ყოველ გულს...
 ხმა მისი წვიმის ხმა არის,
 საკმელზე ქარის მასტყორცნი...
 მწუხრად ნაკენესი გულისა
 ავადმყოფ სულში ნაწრთობი...

გ. ხოფლიშვილი.

სიკვდილ-სიხოცხლიდან

I

მომაკვდავი მხოლოდ მაშინ მიხედა, რომ მოსვლოდა ეპი მისი სიცოცხლის დასასრულისა, როცა მშობლებს შევხედა: მის მშობლებს ცრემლთა წყაროები ამოშრობოდათ, მათ თვალთაგან ცრემლები აღარ სდიოდათ, თვალები ჩასწითლებოდათ, ჩამონაწური ცრემლები დაწვევებზე შეშრობოდათ და დაეშაშრათ, თვალები მიღეოდათ და უილაჯოთ დასჩერებოდნენ მომაკვდავს.

— მშობლებმა უკვე გამომიტარეს?.. მაშ კვდები?— გაუღელვა გულში მომაკვდავს. უკან მიხედა და დაინახა სიკვდილი.

— ჰოი, საძაგელო სიკვდილო! უსამართლო!

— ხა-ხა-ხა!— გადაიხარხარა სიკვდილმა. რათა ვარ უსამართლო?

— რისთვისა მკლამ? მე ხომ ჯერ ნორჩი ვარ, ახალგაზდა? სიცოცხლე მწყურია, სიცოცხლე!..

— მაშ ვინ მოვკლა? ჩემი საქმე ხომ ის არის რომ მოვკლა?

— განა ცოტანი არიან სიცოცხლე მობეზრებულნი? რალა მე მომატანე?

— ამ ოჯახში ვინ არის სიცოცხლე მობეზრებული? ნაბძანები მაქვს, რომ ერთ ერთი სული ბავი ყვანო აქედან.

— აქ? აი თუ გინდა ჩემი მშობლები. მათ თუმცა არა აქვთ სიცოცხლე მობეზრებული, მაგრამ მათ ჩემზე მეტი უცოცხლიათ, ჩემზე მეტი რამ უნახავთ...

— ეგენი რომ არ ყოფილიყვნენ შენ არ გამოგასალმებდი წუთი-სოფელს.

— ეგ როგორ?

— ისე, რომ მაგათ ეყოლებათ შვილი, რომელიც დაიჭერს შენს ალაგს.

— რა იქნებოდა, რომ იძის მაგიერად მე ვყოფილიყავი?..

— შენ? შენ რა უნდა ყოფილიყავი ცხოვრებაში? რას წარმოადგენდი შენ ამ ქვეყნად? კაცი, რომე-

ლიც მარტო თავის თავზე ფიქრობს და მარტო თავის თავი ახსოვს, სუყველასთვის უსარგებლოა და თავის თავისთვისაც უფარგისია. შენ ამ ქვეყნად მეტი ბარგი იყავი.

— სტყუი!

— შენ ეხლაც შეგეტყო... შენა სთქვი: მე ნუ მომკლავ და აი ჩემი მშობლები, მიიღე ჩემ სამაგიერათო. შენ შენი მშობლებისათვის ვერ გაგიწირია თავი და სხვას უფრო რაში გამოადგები? ცხოვრებაში კი ესრეთი ხალხი არ ვარგა, უკულმართი ცხოვრება უკულმართადვე დარჩება...

მომაკვდავის მშობლებმა მწარე ქვითინი მორთეს, როდესაც მათ შვილს სული ამოჰჰდა.

II

სულმა დასტოვა სხეული ამ ქვეყნად და გაემგზავრა ზეცას. იქ ის წარსდგა ღვთის წინაშე და ელოდა ბრალდაბას.

— აბა გაიხედე მარცხნივ!— მოესმა ხმა.

— სულმა გაიხედა მარცხნივ და დაინახა სამოთხე. სამოთხის სიმშვენიერემ სულ აღტაცებაში მოიყვანა.

— აბა ახლა ჩაიხედე ძირს, მარჯვნივ!— სულმა ჩაიხედა ძირს და შიშით კანკალი დაიწყო. იქ მან დაინახა ჯოჯოხეთი. და კვლავ მოესმა სულს ხმა:— მოიგონე რომელიმე კეთილი საქმე შენი ქვეყნად მოქმედებიდან, რომ მან დაჰფაროს ცოდვანი შენი და ავადცდინოს საზარელი ჯოჯოხეთი.

სული დაფიქრდა და ცოტა ხნის შემდეგ სთქვა: მე ვიყავ მფარველი ზნეობრივი სიწმინდისა. ამას მე ვლალადებდი წერილებით...

— წერილებით? საქმით კი შენ პირველად აჩვენე ხალხს უსაზარლესი მაგალითი? შენ ახადე ნამუსი სუსტ არსებას და დასტოვე ღვთისანაბარათ. უგუნურმა ბრბომ მიმართა შენს მაგალითს და აიძულეს სუსტი არსება, რომ წყალში გადავარდნილიყო. ეს საქციელი არ გეპატიება. მოიგონე სხვა რომელიმე!..

— უფალო!— მიმართა კანკალით სულმა. მე ვიყავი მოსარჩლე ყოვე-

ლი დაჩაგრულისა. მე ვიყავ ქომავლი ყოველი სუსტიისა, ვიყავ მფარველი და გამკითხავი უძღურისა, დავრდომილისა და ლატაკისა...

— შენ დაგრჩა ქვეყნად მრავალი სიმდიდრე. ქვეყნად იყვენ მრავალი დავრდომილნი, უძღურნი, ლატაკნი. შენს ქონებას შეეძლო მრავალი გამოეყვანა გაჭირვებულ ცხოვრებიდან, მაგრამ ის დავრდომილნი უძღურნი და ლატაკნი ისევ იმ მდგომარეობაში დარჩნენ და შენი ქონებაც ისევ ისე ხელუხლებლად დარჩა ერთსა შენს მემკვიდრეს. რაში ეტყობა შენს სიტყვებს სიმაართლე?

— უფალო! — კვლავ მიმართა სულმა — შენს სამართლის წინ სდგას სული, რონელიც ქვეყნად გლახაობდა. ის მე, უკანასკნელ დღეებში ჩემი სიცოცხლისა, გავიკითხე. . . ნუ თუ ეს მოქმედება მაინც არ მიხსნის საზარელ ჯოჯოხეთიდან?..

— ეგ მოხდა დიდ ქუჩაზე, სადაც ხალხი ბლომად ირეოდა. შენ ხალხს აჩვენე შენი გულუხვობა. იგივე გლახა შენ შეგხვდა ერთ მიყრუებულ ქუჩაში და მოწყალება გთხოვა, ეგონა შენ იყავი ნამდვილი გამკითხავი საცოდავი გლახაკ-სა, შენ კი ზიზის თვალით შეხედე და საჩქაროდ განშორდი. ეგ მოქმედება შენ მალაღობა არ ჩაგეთვლება.

— უფალო! აღარ იცოდა რა ეთქვა — გლახას მარცხ და მაინც დიდათ არა უჭირდა რა ..

— არა უჭირდა რა? როგორ არ უჭირდა? მაშ შენ არ გკოდნია, უჭირდა თუ არა მას. რახან ასრეა, შენ ასცდები ჯოჯოხეთს, მხოლოდ სამოთხეს კი ვერ ნახავ. შენ წახვალ ისევ ქვეყნად და ქვეყნად შენ იქნები იმ გლახად, რომელზედაც შენ ამბობ, არა უჭირდა-რაო!

— ეგ ხომ იგივე ჯოჯოხეთია!..

— იგივე ჯოჯოხეთია? შენ კი სთქვი რომ „გლახას არა უჭირდა-რაო“. **კლატონ კოშორიძე.**

მოხუცის გოდება

წავვიხდა შეილო დროება, ვინლა სვინდისიანი; ვილას მივენდო სულ-ხორცით, ვილა მყავს თავისიანი.

მთლად გაღაბრუნდა ქვეყანა, ქვეშ მოჰყვა ნამუსიანი, დაიმხო ნათესაობა, ძველი დრო, ბედი სვიანი.

ვისლა სწამს შეილო, და-ძმობა, დედა ან მამა-შვილობა? შელახული აქვთ ოჯახი, გაწბილებული ზრდილობა.

ადამიანის სიცოცხლე, ყოველ გზით მოწამლულია ღვთის შიში, კაცის სირცხვილი — ცალფულად გაყიდულია.

დავკარგეთ შეილო, დავკარგეთ, ნამდვილი ქრისტიანები, ახალ ცხოვრებას თან მოჰყვა, ახალი „მაჰმად ხანები!“

გ. ძამუკოვი.

პატარა ფელეტონი

პოეზიის განცდა

ყველასთვის ცხადზე უცხადესია, ადამიანი იმის წინააღმდეგ იბრძვის, რაც მას გზას უღობავს, ან აწუხებს და მოსვენებას არ აძლევს. თუმცა, ყოველი ადამიანი ასეა, მაგრამ პოეტები კი ბევრად განსხვავდებიან დანარჩენებისაგან. მათი ნერვები ძალზე სუსტი, სპეტაკი და გაცის-კროვნებულია. საკმარისია მათთვის ცოტა შემთხვევა, რომ მათმა გრძნეულმა აზრმა თავისი ჩანგი მისდა შესაფერად მომართოს და ააქლყროს.

მე როგორც ცნობილი პოეტი, ცოტა სწავლა მიღებული, უნი-ადაგო, ღარიბი, უაღაგო, უმუშავე-რი იყო. ამავე დროს სრულებით უსაკო. რით ირჩენდა თავს? არ ვიცით. ალბათ, როგორც ჩვენში იტყვიან, კაცი შიმშილით არ მოკვდებაო...

ის ცნობილი იყო, როგორც ნამდვილი ხელოვანი ლექსისა, მას ბევრი რამ შეუთხზავს თავის აუტანელ გაჭირვებაზე, თითქმის მთლად მისი ცხოვრება იძლეოდა მასალას, თუ კი სულს შთაბერავდა.

ერთი დარგი თანამედროვე კრიტიკოსებისა, მასზე დიდ იმედს ამყარებდენ მომავლისათვის...

ის იღვა ერთ პაწია ოთახში, სადაც ერთი ძველი საწიგნე იღვა ეურნალ-გაზეთებით. საესე; იქვე იღვა ერთი ძველი ფეხებ მომტვრეული ტახტი, რომელზედაც როცა ზედ დაწვებოდა, ან ჩამოჯდებოდა, სხვა და სხვა ნოტებზე დაიწყებდა ხოლმე კენესა-ქრიალს. მისი სიღარიბის ნიშანი აშკარად სჩანდა.

ზაფხულის ცხელი ღამეა. შუა ღამისას ბალღინჯოებისაგან ნაკბენი პოეტი მწარეთ იქექება ოთხ-კედელ-შუა, სიცხისაგან ძალაწართმეულს ძილი თვალებს უხუჭავს; მაგრამ ეს წყეული სულელები მოსვენებას არ აძლევენ.

— ოხ, ღმერთო ჩემო! ზამთარში თუ სიცოცხე მკლავდა, ახლა ღამის არის ამით ხელში ამომხდეს სული. ამასობაში სადაც ხელს მოჰკადებს შორს გადაისვრის მათ უწმინდურებას, რათა ხელში არ შეასკდეს, არ ააყროლოს.

დააგო ქვეშაგები და დაწვა. ძილი მოეკიდა, მაგრამ ეს წყეული სულელები მოსვენებას მაინც არ აძლევდნენ. ასე ვაი ვაგლახით გაატარა მთელი ღამე. როდესაც, დილა გათენდა, წამოდგა, პირველი ექსპრომეტი ეს იყო მისი:

რა მოგიხერხო ბალღინჯო, რომ ლოთიანათ დაგგლიჯო! შემდეგ აიღო კალამი და დასწერა შემდეგი ლექსი:

ბალღინჯოებს.

დღისით არ სჩანხართ, ღამით კი შემომესევით წყეულო; მგელივით ჩემ სისხლ ხორცხედა ქურდულათ შემოჩვეულო. მოდინხართ, როცა ძილი თვალს გადამაწვება შავადა;

მხარი გიქციო, გაგექცე —
ძალა არ შემწევს თავადა.

თუ გწვდი, გაგსრიე... ჩემსსავით
დღე დაგაყენე ვაების,
ლაშის შრომისგან გონება,
რკინის პალოზე დაების.

ნავთი დაესხას, დაიწვას,
ყველა თქვენებრი ცხოველი;
ადამიანის ქურდულათ
სისხლისა გამომწოველი.

რომ ათას ჭირთან, ეს ჭირიც
თავიდან ავიცილოთა;
რომ ბაღლინჯოსგან არ გავხდეთ,
სამასხაროდ სასაცილოდა.

და როდესაც ეს ლექსი ეურნალ
„ლახტში“ დაიბეჭდა, წამკითხველ-
ნი მთლად გააოცა მისი უტყუარი
ნიჭით. ირ. ჭოფაძე.

კლარ გჯერა

ხომ კი ხედავ, რომ უშენოთ
ვერ ისვენებს ჩემი გული,
მოდის, მოდი შემობრალე
ნუ გამხადე მე ბედკრული.

სადაც წავალ, თვალ-წინ მიდგას,
თვალ-წინ მიდგას შენი სახე,
მოდის, მოდი, სატრფო მოდი,
ახლო მაინც დამენახე.

დამიჯერე მხოლოდ შენთვის,
მხოლოდ შენთვის მიცემს გული,
ვფიცავ შენს ტანს, ბროლის თითებს,
უშენოთ ვარ წამებული.

აღარ გჯერა? მაშ რა გიყო?
მაშ რა გიყო, მითხარ გულო,
ნუ თუ მე ვარ დამნაშავე?
ოხ, ცხოვრებავ დატანჯულო.

ნ. დავითიშვილი.

ტანგობია

(სცენა)

რვა წელიწადი სრულდება, რაც
აქანე ვარ, მარა ასეთ სასაცილო და
საბღავილო ამბისთვის არ მიყურებია
ჯერ. ხაზეკა მყავს იმისანა, იმისა-
ნა, რომ ცამეტი უღელი კამეჩი ვერ
დასძრამს. მართლა და, რომ იტყვიან
დრაგუნცკი პოლკის კაზარმააო,
სწორეთ იმის სიმსხოა! ლამაზი
ხომ არის და არის; ეს რა, საღება-
ვის ბრალია. ჩამომავლობა კნიაზო-

ბის აქვთ, ჯიბე კი საღარიზო ყუ-
თის. მიხვრა-მოხვრა, ჩახველება ქე-
ლუჯერის, მარა ფულზე ნამეტარ მო-
მღურებული არიან. კუდს მაინც არ
ისველებენ.

შარშან წინ, შანტეკლერი იყო და
რაგარც მოხდა ელირსა და ჩეცვა-
მარა მოგეცა ღვთის-წყალობა, იმას
სასაცილო ამბავი დამართოდა ქე-
ჩაში. ხაზეკის ფაიტონში ვერაფრის
გზით ვერ შეეყვანა, ფეხი ვერ ეწვია.
წიკვით რას ზიდავდა, რომ მაზუთის
კატოლს გავს. გულ-გასიგებულ
ხაზეკის, როგორც ყოფილა ფაიტონ-
ში ჩაეგდო და ისეთ მოათრია შო-
შაიშვილის ტომარით ცხვირპირ
გახეთქილი სახლში. მას შემდეგ შა-
ნტეკლერი კი არა, ჩაწვა ლოგინში
და სამი თვე იავატყოდა.

ახლა საგიორგობოთ, შოჯჩოა,
რაცხა ტანგოს კაბა უნდა შევიკე-
როვო. ეცა იქით-აქეთ და ეისრულა
გულის წადილი. იყიდა რაგარც
იყო, ჩეიცვა. მარა სიმართლე მო-
გახსენო, შანტეკლერს ას წილათ
ჯობნებია. ნახევარი ტანის გამოჩე-
ნის ნება ყოფილა შით. პირველს
დანახვაზე გაკვირვებით ვკითხე ქალ-
ბატონს: „ქალბატონო! მოდისკას
წივებთან ამოჯერავი დარჩენია-
თქვა“. „არა ეს ასეთე უნდა იყვას
ლიათო“. ასე რომ ამ ხაფხულზე,
უკეთესი საგრილბენლი შეარცხვი-
ნოს ღმერთმა, თუ გლახა ქარები არ
ატყდა ქუთებისს.

ხო, იმას ვამაობდი, ახლა ოთხ-
შაბათ დამეს, გიორგობას, ცოტა
წვივჩერეს. მოწვეული ყავდა თავი-
ანთი ჯიბის და ქუჩის ხალხი. მომა-
რთეს გრ.მაფონი. შეიქნა ღრიალ-
ღრიალი ზალაში. გათავდა ერთი
პენი, დადგეს ტანგოს პლასტინკა.
გამოძანძალდა ჩემი ქალბატონი და
გადაეხვია ერთ ტუტურკა მიხლმე-
ბულს კაკარტოსანს. შეიქნა ტანგო-
ბია, რხევა, მიწოლ-მოწოლა, ხახუ-
ნი. ბღერთან და ბღერთან ჩოუჩოქა
ქალბატონმა, გამოუშთა ტლინკვე-
ბი. მოგეცა ღვთის წყალობა, გოუა-
რა კაკარტოსანს წელკავმა, თვალე-

ბი დეებრიცა, პირი დააფჩინა, დო-
რბლი წამოყარა და მუხლებში ჩეა-
რივით დეეკეცა ჩაჩოქებულ ქალბა-
ტონს.

ამის დანახვაზე, წაავლო ხაზეკინა
ხელი ქალბატონს, შეათრია ჩემს
კაბინეტში სამხარეულოში), გაა-
ჩურა შამფური და იმ ტიტველ
ტლინკვებში კი გოუყარა. მე გაშ-
ტერებით უქვრეტდი ვიფიქრე, ტან-
გობის თამაში შამფურით თავდე-
ბა-თქო. ღმერთო მიეცი მათ ასეთი
გულადი ქმრები, რომ გახურებული
შამფური ეყრასთ გარღვეულში ცო-
ლებისთვის, იქნება მაშინ მაინც
მაიშალონ ტანგობია.

კ. ლიკლიკიანი.

თამროს ოინი

ძველი ხალხი გადმოსცემენ
გასათხოვრებს დარიგებას:
„თუ რომ გინდა საქმრო ნახო,
ნუ გაღუბვევ ძველსა მცნებას:
სამ დღეს წმინდათ იმარხულე,
არ შესქამო არაფერი,
მესამე დღეს გამოაცხე,
ერთი კოვზი მარილ-კვერი.
დაწოლის დროს ის შექამე
მოიწყურე კარგა ძილში ვდის—
და ვინც ლიტრით წყალს მოგაწ-
ის შეგხედება საქმროთ წილში“.
მარხულობას უწოდებენ
სუფსარქისის წუმსა, მარ ხვას.
ვინც ვის ჰნახავს უქველათ
მას შეირთავს არა სხვასა.
სხვებთან ერთათ ცელქ თამრიკომ
შეინახა სუფსარქისი,
რომ იხილოს ახალ-გაზდა
მომავალი საქმრო თვისი.
„შუა ღამე გადავიდა,
ნამარხულნი დაწვენენ რბილათ,
მოლოდინში პირს ღმილიათ
ჩაეძინათ ყველას ტკბილათ.
უცებ ისმის წყევლა თამროს:
„გამშორდი შე.. გამეცალე..
რად მინდიხარ, შე დატაკო,
ჩამომეხსენ, მომეცალე!
მომაცალეთ გეაჯებით,
თორემ დავკრავ ვფიცავ ცუღსა.
აღარც მაშინ გამეცლება,

როს ამოგზდი გლახავ სულსა? „
 ყვირილი რომ გაიგონეს—
 წამოცვივდა ყველა ზეზე,
 მისცვიდნენ და დაინახეს
 ჩვენი ცელქი უკვე ფეხზე.
 „რა გაყვირებს, რასა ჰჩხუბობ,
 რას გაჰგიჟდი, დაგვაფეთე?
 რათ გინდოდა იმარხულე,
 სისულელე გააკეთე?!.“
 „ვინა ვნახე.. ვაიმე, დედი!
 გაჰკიოდა საზარლათა,—
 ისა ვნახე... არ გაყუყუბი...
 რათ მინდოდა, რათა, რათა“.
 ძლივს და ცელქი დაამშვიდეს,
 თავის გვერდით დაიწვინეს,
 ხოლო თითონ დაიღუპნენ...
 წყველა ქოქით დაიძინეს.
 შეპრჩათ მარტო მარხულობა,
 საქრძოები ველარ ნახეს. ინ-ნარი.

დ ე კ ე შ ა

ლანჩხუთი. ვ. ქვანიამ დუელში გამოიწვია „მათრახის“ კორესპონდენტი შხანკოლა. საქმე შემდეგშია: ესენი წინეთ კარგი მეგობრები იყვნენ, მაგრამ ამას წინეთ ლანჩხუთის სასოფლო ბანკში სკოკის თანადამსწრებით საშინელი ბრძოლა მოუხდათ. ვ. ქვანიამ ცილი დასწამა შხანკოლას: „შენ წამახდინე, სირცხვილი მაჰამე, დამამცირე, ათას უნამუსობას შემაჩვიე, დამამარცხე და მაიმუნ-ჯამბაზათ გამომიყვანე ხალხის თვალშიო, თვარა მე ერთი სოფლის აზნავირს, ვერ მაჯობებდიო.“ შხანკოლა კი სულ წინააღმდეგ უმტკიცებდა „მე რომ არ გყოლოდი მეგობრათ, შენისთანა უჩინარ კატუნებს მეზობლებიც კი ვერ შეამჩნევდაო“ და ვითარცა ჰეროსტრატეზეც კი მიუთითა. ამას ისიც უნდა დაუმატოთ, რომ ვინც გადარჩება, მან „მათრახის“ რედაქტორი უნდა გამოიწვიოს დუელში როგორც ხელის შემწყობი მამბეზრობისა. ასე რომ მცირე ხანში დიდი ორომ-ტრი აღს დავინახავთ. სათაელი.

მუთაისი. აქ ხსენებულ პორფილეს კლუბის განყოფილება გახსნა გრიგოლ დარახველიძემ, სადაც თავს იქცევს ჩვენი მუცელ გამომწვეული

კონსტანტინე სვიმონის ძე მისხი.
 (ქართული სცენის უხუცესი მსახიობი. გარდაიცვალა 15 მაისს ხანმოკლე ავადმყოფობის შემდეგ).

უკანასკნელ შაურის მქონე უსაქმო ახალგაზრდები. აპრობენ გინების კურსების გახსნასაც. გამოიწერეს საუკეთესო მასწავლებელი „ორთითა“ ამას წინათ, ლამის რაინდმა კოწია ბრ—ძემ, შეიპყრო ქუჩაში მიმავალი ქალი. გაჩხრეკის შემდეგ ბოდიშის მოსახდელად ფრანგების სასაფლაოზე ეპატიებოდა, მაგრამ ძლივს გაუსხლტა ხელიდან. მდ. რიონის პირზე იპოვეს ხეზე ჩამომხვეალი უცნობი გვამი. ამბობენ სინდისისაგან შერცხვენილი პეტრე გელეიშვილი უნდა იყოსო. გოგია.

გმირი პეტრე

(ისტორიული მიმოხილვა)

II

სიმართლე, რომ ვსთქვით არც ჩემისთანა „ისტორიკოსს“ აწყენს ორიოდე „ლახტის“ წვერი, რადგან როდესაც რაიმე საკითხს ვიკვლევ სრულიად უნდა დავამთავრო და ყველა მხარეს შევეხეო ამა თუ იმ „გმირისას“. მაგრამ იმედია მაჰატიებს მკითხველი, როგორც ახლად გამო-

ჩეკილ „ისტორიკოს“ და ამა-შორებს „ლახტის“ წვერს.

მაშ კვლავ ვახსენოთ ლახტის წვერი და შევუდგეთ „გმირი პეტრეს“ თავიდან განხილვას.

პეტრე სამსახურში ა. ი. რკინის გზაზე უბრალო კანფორჩიკათ შევიდა. — ბევრი ცდის შემდეგ ბაქოსკენ დაწინშეს „ზაპასნოი აგენტათ“. ეს ის კურთხეული დრო იყო, როცა ყველა „ქვემძრომი“ ხალხს ძმობას ეფიცებოდა. აქ პეტრე რა თქმა უნდა ხალხის ერთგული შეიქმნა და „პუბლიცისტობასაც“ მიჰყო ხელი. ა. ი. თითონ ამბობდა, რომ იგი „ჟურნალისტ-პუბლიცისტ“ იყო. (ჩვენ კი ვიცით, რომ უბრალო კორესპონდენტებს ათავსებდა) და იმის სიტყვით „სახალხო გაზეთის“ უფროს

ძმას, აწ განსვენებულ „ისარს“, დღესაც ჰმართებს მისი ფული (ვექვობ? ღმერთმა დაიხსნას „სახალხოელები“) მაგრამ ხომ გაგიგონიათ, ადამიანს ერთი და იგივე მობეზრდება ხოლმე ა. ი. ერთი მიზანი. — აქ შევებნელმა ძალამ დაჰქროლა და ცა და დედამიწა შავი ბურუსით მოიცვა, „გმირმა პეტრემ“ კი „პუბლიკუს“, უპრაველნიაში ამოჰყო თავი საქმის მწარმოებლად და როგორც თვითონ იტყოდა ხოლმე, ერთ-ერთ უფროსთან სხვები თუ „პადიეზდიდან“ დადიოდნენ, ის თურმე ქიშკარიდან. ხშირად უფროსთან სადილათ რჩებოდა. ამ უმფროსს, როგორც თითონ პეტრე იტყოდა ხოლმე, თორემ მე უბრალო მომაკვდავს ვინ მაჩვენებდა. ერთი „კაჩელა სკაში“ ჰქონოდა, იმაზე დაჯდებოდა თურმე პეტრე და ისე ელაპარაკებოდა „კაჩაობით“ უფროსს. — ესეც გმირობაა, არა მკითხველო? ერთიც ვნახოთ „უპრაველნიი“

დან პეტრე ამოჰყოფს თავს სად. ჯულფის უფროსად, ჯერ კიდევ „ხალასტოი“... მარა ექვსი თვის შემდეგ შეერთავს ქალს და ეძლევა მყუდრო ცხოვრებას. აქამდის თუ დღეში მანეთი ჰყოფნიდა, ეხლა, როგორც ოჯახის პატრონს უფრო მეტი მოუნდებოდა, რადგან სტუმარ-მოყვარე ბევრია...

აქ ის გაიცნობს წინა წერილში ნახსენებ „არუთინოვს“. არუთინოვი თავს ბედნიერად სთვლიდა, რომ ასეთ გვამს გაეცნო, როგორც იყო „გმირი პეტრე“, და აღარაფერს აღარ იშურებდა იმისთვის; მოუტანა სამი ხალიჩა ღირებული 750 მან. მარა პეტრე დიდი გონიერი კაცია... ის მიხვდა მოსამსახურეთა აღელვებას და რა შეატყო, რომ მოთმინება „იფეთქებდა“, ერთ მშვენიერ დღეს ძმურად გადახვია ხელი და უთხრა:

— ლევან გიორგი? „ბატონო“.
— მსწრაფლ უპასუხა ლევანმა, — რადგან მისთვის ეს დიდი ბედნიერება იყო, რომ „იჩით“ მოიხსენია ამისთანა გაიძვე... უკაცრავად გმირმა პეტრემ... „მოდი ბარათი მომეცი, რომ ეს ხალიჩები შენგან ვიყიდე, თორემ ხომ იცი ეხლანდელი დრო!... ლევანიც რა თქმა უნდა უარს არ ეტყოდა და მისცა... მარა საკვირველი ის არის, რომ ქართველმა სოშები მოატყუა...

პეტრემ თანდითან იგრძნო, რომ მოსამსახურები ჩუმად უკმაყოფილო ბას აცხადებდნენ და უმეტესად კი კასირი ბატ. პ. ჯა—ნიძე, რომელიც უმტკიცებდა უფროსს, რომ ცუდათ მოქმედობს. ამაზე პეტრემ გააჭრელა „დანოსი“ კასირზე და გააძვეა ჯულფიდგან.

ჰო, როცა უკმაყოფილება გაიგო მოსამსახურების, იმდენი ეცადა, რომ თავის მომხრე ეშოვნა და მალე თავისივე მოგვარე გადმოასკუპა სხვა სადგურიდგან და სამ თვეში ბილეთის კასაც ჩააბარა, რომელიც უწყალოდ აძრობდა ტყავს უვიცთათრის გლეხებს.

სად. ჯულფაში იშოვნა კიდევ ერთი მოსამსახურე იმის გარდა, რომელიც ეხლა კახეთის გზაზე ჰყავს, და ამასაც მერე შევეხებით...

ბოლოს ისე აეწეწა პეტრეს საქმე, რომ აღარ იცოდა, რა გზას დასდგომოდა. მაგრამ კაცს, რომ „ძაღლის ბედი“ ექნება, სწორედ იმაზე ნათქვამი. მაინც თავისი ბედი გასჭრის... ამოჰყო თავი კახეთის რკინის გზაზე „დვიფენის უფროსად“ სადაც თავის „გმირობას“ თურმე არ იშლის. ფრთხილად კახეთის მოსამსახურენო... ჩვენ კი ღმერთმა გვაშოროს ამისთანა „გმირნი“ და უსურვოთ მას „ლახტის“ სველი წვერი...
ვან-ხანიძე.

გ ა მ ო ც ა ნ ა

(სახსურელებისათვის)

ტანად დაბალი მორგვია,
ლოთობისა მსურველია,
მუდამ ქურასთანა გდია;
თავხელი და უზღელია.
ცხვირი წაუგავს „ეუჩკასა“,
მაიძუნებსა სიცილი,
სადაც არ გინდა იქ ჰნახამ,
ენას ადგია სულ ცილი.
თუ რომ კარგი ვაიგონა,
პირზე უკრთის მას სიცილი,
და თუ ნებას აიყოლებ
უნდა გაურბოდე ფრთხილი.

უყვარს პირში თუ უთხარი:
სიტყვაა ცრუ და თან ტკბილი,
მისთვის ყველა ტკბილი არის
თუ გინდ ნაგვი გზათა ყრილი.
ქუჩაში, რომ გაიხედავს,
იწყებს ჩოჩორივით ყროყრის,
ხრინწიანის ხმით დასძახის
ჩიტის ბარტყივითა ჰყივის.
ვინც, რომ ამას გამოიცნობს,
ჯილდოთ უნიშნავ „ბრელოკსა“,
ვისაც რომ გაუჭირდება—
მიიღებს ქატოს და ბრელოსა.
ლაბა.

ჭიათურის ამბები

ტყუილია, ვითომც ავადმყოფებისგან გამოჩენილ ფულებით ერმილე გრიგოლისძეს მოდაზე გამოწყობილი ცოლ-შვილი დაჰყავდეს.

იგი პატიოსანი კაცია და ამას არ იკადრებს. მერმე და სიმონისთანა „სტროლი“ და ფრთხილი გამგე, ამის ნებას მისცემს?

ისიც ტყუილია, ვითომც აქაური ექიმები ვიზიტებში ბევრს იღებდნენ. „სოციალისტები“ ამას როგორ იკადრებენ, ხომ გაბურჟუავდებიან?

აღფრთოვანებაში მოდის ჩვენი საზოგადოება აქაურ მასწავლებლების მოღვაწეობით: სკოლაში პედაგოგობენ, თეატრში არტისტობენ, სახალხო ღნივკრ. ლექტორობენ, სალამოს კურსებზე მასწავლებლობენ, კოოპერატიულ დაწესებულებებში მუშაობენ, მუშებში „სოციალისტობენ“, შავიქვით ვაჭრობენ, ბურჟუებთან ლაქიობენ, პარტიებში პოლიტიკანობენ, დრო გამოშვებით ქეიფობენ, ხშირად ბანქოობენ, ხელსაყრელ დროს არშიყოფენ და ღამ-ღამობით კი ცოლებთან...

„ჩვენი ოჯახის“ გამგეობამ დაადგინა: პაიები ამიერიდან სულ მიკიტნებზე გაასალოს. მათი ფურნიდან ყველაზე მეტ პურს ესენი ვაჭრობენ. შაურის პურს „სოციალისტ“ მოქეიფე მუშებზე აბაზად ასალებენ და ამით, ერთი მხრით, ხდება პროლეტარიზაცია და მეორეთი—კაპიტალის კონცენტრაცია. ამ მიზნით გამგეობამ უნდა ჩამოიაროს ყველა მიკიტნები და პაიები შეაძლიოს.

ზევსის და ლითონის შვილს, მზის, სინათლის, ხელოვნების, მეცნიერების და სიბრძნის ღმერთს მოუვიდა წინადადება ევროპიდან: „გამოუცხადეთ თქვენგნით განსწავლულ „სტუდენტებს“, რომ განზრახულია ლამაშ ქვეშ გვირაბის გაყვანა და ეგენი გვემის; ხარჯთ-აღრიცხვის შედგენაში და მოსალოდნეო სამუშაოს ხელმძღვანელობაში მონაწილეობის მიღებას ხომ არ იკისრებენო“.

გაგვინათლდა ღამა. გადასწყდა გაღამა-გამოღამით ეკლესიების აგება საამშენებლო ფონდის გასაძრეველად სახ. უნივერსიტეტის მართველობა მართავს სალამოს ფრანგული

ქიდაობით, სხვათა შორის, ფალავან-
დებად მოწვეულნი არიან მამა გე-
რვასი და ბესარიონი. ეიური შეს-
დგება იოკიმე მოდებაძის და დიმი-
ტრი აბაშიძისაგან. ბილეთების ფასი
დაკლებულია.

◆ პატივცემულმა გრიგოლ მი-
ხეილისძემ მოახდინა „ესკრიტიე“
აქაური „ბრძნების“ თავის ქალე-
ბისა და ამოდენა „ქკუის კოლო-
ფებში“ მხოლოდ „მათრახის“ კო-
რესპონდენტის, „ოლეირიკინის“ ტვი-
ნი აღმოჩნდა ყველაზე უფრო ღირს-
შესანიშნავი თავისი უჯრედებით,
რაც სისწორით ამტკიცებს მის გე-
ნიოსობას და ქკუამახვილობას.

◆ აქაური საზოგადოება დიდ
სიხარულშია და მადლობას უძღვ-
ნის ბ. ბ. ალექსანდრეს და ნახუ-
ცარს, რომ მათ თვისი უმაგალითო
შრომით, მუყაითობით და ფხიზელი
დარაჯობით ესოდენ გაასუფთავეს
და გაასპეტაკეს მდინარე ყვირილა,
რითაც, როგორც იქნა, დაამშვი-
დეს გაცხარებული ქვემო იმერლობა.
გამოთქვამს საზოგადოება თავის
გულის-წყრომას, რომ საბჭო რატომ
ჯამიგირებს არ უდიდებს და სათა-
ღარიგო, მარქათა ცხენების ხარჯს
არ მისცემს.

◆ აქაურმა მანდილოსნებმა გა-
ნიზრახეს ქვემოთა ხიდის დაბლა საბა-
ნაო ადგილი გამართონ ამ ზაფხუ-
ლობით, ვინაიდან ეს მოსახერხე-
ბელი ხდება. ნიშნად უღრმესი მა-
დლობისა ამ სიამოვნების მინიჭები-
სთვის ბ. ბ. სიმონიკას და საბას ს-
ჩუქრათ ქალთა წრისაგან მიერთმე-
ვით ძვირფასი ალბომი ყველა ქი-
ათურელ გატიტვლებულ ქალების
სურათებით, რომელნიც გადაღებუ-
ლნი იქნებიან პირველ ბანაობისთა-
ნავე კნიაზ ანდროს მიერ საკუთარი
აპარატით.

◆ ამერიკიდან მოვიდა ინჟინერ-
თა მრავალრიცხოვანი ჯგუფი საბჭოს
ტექნიკურ განყოფილების დასათვა-
რიელებლად. განცვიფრებულნი დარ-
ჩნენ ერეკლე პავლესძის შრომის
მოყვარეობით, გენიოსობით და

სთხოვეს იკისროს ახლად გადაყვა-
ნილ პანამის არხის გამგეობა. ჯამა-
გირი წელიწადში 18000 დოლარია.
ამანაც კიტას ჩაგონებით უარი გა-
ნაცხადა — სამშობლოს ვერ ვუღალა-
ტებ, დაიღუპებაო. ცოლს ვერ და-
ვტოვებ და, თუ თან წავიყვანე,
პროგიმნაზიას რაღა ეშველებაო.

ცხენის-წყლის-პირელი.

შპრილი ვერიდან

აქეთ ჩემო მკითხველო,
რომ სასწავლებელია,
სწორეთ გასაცინარი
თან საღონებელია!

აბა ამას ვინ იზამს,
თუ იქნება ქკვიანი,
ბავშვებს წასაკითხავათ,
მისცენ „ყარამინაინი“?!

მოდი ნუ გაიციანებთ,
სწორეთ სატირელია,
ალბათ ამ სკოლის გამგე,
გონებითა ბნელია!?

თორემ ვინ ყმაწვილები,
ვინ ეს წასაკითხავი?!

ამის გასგებათა,
მიუჯახენოთ მკითხავი.. მიშა.

საკროტესტო წერილავი

(ამხანაგზური ხუმრობა)

ქ. გორი სასტუკ პროტესტს ვუ-
ცხადებთ ფილისოფ ბ. გელეიშვილის
თავდამსხმელთ „შავრაზმელებს“ გა-
უმარჯოს პეტრეს გოგრას, ძირს
ფედერალისტები!

ხელს აწერს 1000,000 კაცი

ქ. თელავი. პეტრეჯან! პროტე-
სტთან ერთად ბებუთით ფაშვებს
დავაყრევინებთ იმ ყურუმსალებს და-
წვრილებით შეგვატყობინე ბიჭო,
რაშია საქმე. ისე ნაახათ საქულამ
გვითხრა, რომ თრიატში ბოლოკები
უსროლიათო. ერთი გაგვაგებინე თუ
ძმა ხარ, რაზეა აყალ-მაყალი! ეგრე,
გენაცვალე სულის კლიტეში, არ-
ხეინათ იყავი... ჩვენ ცოცხლები
ვიყოთ და შენ გაწყენინოს ვინმემ?.

თელაველი ძმა-ბიჭები.

თბილისი. პეტრე! ეგ რა ამ-
ბავი მოხდა შენ თავზე?.. ბიჭო და

იმან როგორ მოგერია, წინად კი
მაგათ კალიასებ წსყვეტავდით და
ახლა რა დაგემართათ? მასალა და-
გაკლდათ! შე მამაცხონებულო, იტ-
ყოდით და ფულს ვერ გამოგიგზავ-
ნიდით! ის ბოლოკებმა არ გადაყა-
როთ, გაიყიდება, ფულია! ფუი, მაგ
ვირებმა მაგის მეტი მარიფათი ნუ
მისცეთ ღმერთმა! ახარ, მაინც რაზე
მოხდა აყალ-მაყალი? ემე, შენ გაზ-
დას, პადრობნად შეგვატყობინე მაგ
„სლუჩის“ ამბავმა. პროტესტმა ჩვენც
ვუცხადებთ იმ ყურუმსალებს!
ვაჭრების დავერიით ტიგოა და ვაშანა.

საქართველო. ვავიგეთ-რა ბ. გე-
ლეიშვილის ლექციაზე ქართველ
შავრაზმელო-ხულიგანთა უკვანო სა-
ქციელი, ღრმა აღშფოთებით ვგმობთ
მათს ასეთს მოქმედებას, და საღამს
ვუძღვნით პატივცემულ ლექტორს!
შემდეგისათვის ვუსურვებთ პეტრეს
ქკუის სიმდიდრეს, ღმერთმან განას
პეტაკოს ტვინი მისი, რათა უფრო
მეტის შნოთი და მარიფათით შეს-
დგომოდეს ფილოსოფიურად გამო-
კვლევას ილიას შემოქმედებასა და
ამნაირად უფრო ძრიელად დასცეს-
და-ამარცხოს ხალხის მტერი ილია.
და ლექციებითა ამგვართა გაივსოს
ჯიბე თვისი ცარიელი!..

ხელს აწერს 5,401,870 ქართველი
მარქსისტები.

ფოთი. ღრმა აღშფოთებით ვგმობთ
პეტრეს შეურაცყოფელთა საქცი-
ელს. ზიზღი შავრაზმელებს! საღამი
„ფილოსოფოს-კრიტიკოსს!..“

ხელს აწერს 3 მლიონი კაცი.

თბილისი. უსასტიკეს პროტესტს
ვუცხადებთ შენ შეურაცყოფელ
ქართველ ხულიგანებს. ზიზღი მათ
საშვილიშვილოდ და საღამი შენ,
ქკუისკოლოფო პეტრე! გვწამს, რომ
შენი ფილოსოფია გაიმარჯვებს!..

ხელს აწერს 4 მილიონი კაცი,
მათ შორის 1 მილ. სომეხი, 1
მილ. რუსი, 1 მილ. თათარი,
ამდენივე ოსი, აისორი, კრუა-
მრუა და სხვა.

იმერეთი. მართალია პეტრე, ჩვენ
არაფერი გაგვეგება-რა, არ გიცნობთ,
ვინა ხარ და რა კაცა ბრძანდებით,

და არც ის, თუ რა მოხდა, მაგრამ მაინც პროტესტს ვუცხადებთ შეგრაზმელებს. სალამი შენ და ზიზლი იმათ!.. ძირს საქართველო და ქართველები!..

ხელს აწერს 40 მილ. გლეხ კაცი (განურჩევლად ეროვნებისა)

სუსიანი აზგები

◆ დღეს დანიშნულია წლის წირვა და პანაშვიდი აწ განსვენებულის „კულტურულ განმანათლებელ საზოგადოებისა“, რომელიც შეიქმნა ტრადიკული მსხვერპლი ხარფუხის „საზოგადო კლუბისა“. სიტყვებს წარმოსთქვამენ: ბ. ბ. ხმოსანი სულაბერიძე, მოხელე მეხუზლა, ექიმი შათირიშვილი და მსახიობი ს. პეპანოვი. წირვა და პანაშვიდი დაიწყება დილის 4 საათზე, ხარფუხის სამკურნალო დარბაზში, სადაც განსვენებული დაიბადა.

◆ ამ მოკლე ხანში ქუთათური ცნობილი ლექტორი „პეტრიკელა“ ნაძალადევის მოედანზე წაიკითხავს საჯარო ლექციას შემდეგ თემაზე: „პოლიტიკური ახრანა და ახალი აზეფი“. ლექციაზე მსმენელებს უფასოდ გაუშვებენ.

◆ ამ თვის შუა რიცხვებში, ტფილისიდან მიემგზავრება ვაჭრების ექსკურსია დასავლეთ საქართველოში ერთ ცნობილ დასელის მეთაურობით. ექსკურსიის მიზანია: მამულების დათვალიერება. ექსკურსიას თან ეყოლება ექიმი, რომელიც მედიცინურის ანალიზით გამოაკვლევს, თუ რამდენად შეეფერება საქართველოს ჰავა სპარსეთ-ოსმალეთისას.

გასართუბი

ვოლტერს, ძლიერ უყვარდა. როცა მას აქებდნენ ხოლმე და მიტომ ყოველთვის სამოკნებით ისმენდა

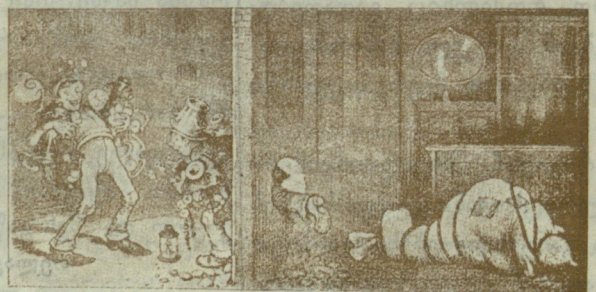
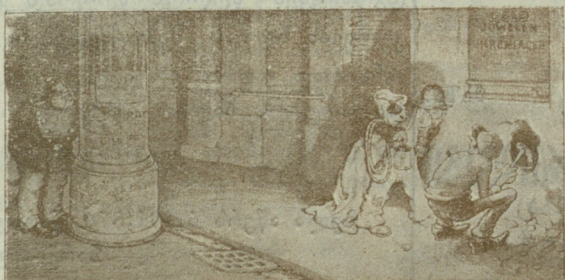
ყოველისფერს, თუნდაც პირფერობით გამოწვეულსა. ერთხელ გამოჩენილ დაღამებრმა უთხრა ვოლტერს: — საკვირველია, თქვენ ერთი მილიონის ღირება გაქვთ და გროშიან ქებას კი უკან დასდევთ.

გამოჩენილ არტისტ ქალს ელეონორა დეზეს ჰკითხეს:

— როგორა ბრძანდებით?

— ცუდად, — მიუგო დეზემ, — ექიმებმა მითხრეს, რაც შეიძლება მეტი მოძრაობა გკირდებათ წმინდა ჰაერზე და მე კი ჯერ ერთი წყვილი ფეხსაცმელიც არ გამიცვითია ამ ორ კვირაშიო.

— რასაკვირველია, ბატონო, თქვენ ხომ სულ ხელებზე გატარებენ თქვენი ნიჭის თაყვანის მცემლებიო!

ჭურღებმა გააცრუმს პოლიციელი (გერმანული კარიკატურა.)